

ICARUS-Meeting #16. 16. sastanak Međunarodnog centra za arhivska istraživanja, St.Pölten, Austrija, 23. – 25. studenog 2015.

Šesnaesti sastanak Međunarodnog centra za arhivska istraživanja (ICARUS) održan je od 23. do 25. studenog 2015. u St. Pöltenu (Austrija). Aktualna razaranja kulturne baštine na Bliskom istoku nisu ostavila ravnodušnom ni međunarodnu arhivsku zajednicu te je veći dio tog šesnaestog po redu sastanka bio obilježen tematikom ugroženosti ne samo arheološkog nego i arhivskog blaga. Nakon pozdravnih riječi Thomasa Aignera, ravnatelja Arhiva biskupije St.Pölten i predsjednika ICARUS-a, prvog su dana predstavljeni novopridruženi članovi iz Nizozemske, Češke, Austrije, Bugarske, Njemačke, Hrvatske, Švedske i Gruzije. Njihovo je predstavljanje bilo osmišljeno na interaktivan i dinamičan način, što je od početka sugerirao i sam izgled dvorane u kojoj se održavala konferencija: iz dvorane su bili uklonjeni svi stolci, a usred nje stajalo je nekoliko stolova s imenima novih članova. Dužnost starih članova bila je da polazeći naizmjenice od stola do stola saznaju odgovore na točno određena pitanja glede aktivnosti novih članova (arhiva i sveučilišta) koji su se pridružili ICARUS-u. U nastavku je slijedilo predavanje profesora Andreasa Schmidt-Colineta (Institut za klasičnu arheologiju pri Bečkom sveučilištu), koji je dao osvrt na stradavanje arheološke baštine u ratom zahvaćenoj Siriji, pri čemu je stavio naglasak na činjenicu da su mnogi arheološki artefakti iz Sirije netom nakon osvajanja tih područja poslužili ISIL-u kao sredstvo financiranja (posebice na američkom tržištu). Večer tog istog dana zaključio je susret s biskupom kaldejske katoličke crkve u Bagdadu Shlemonom Wardunijem i patrijarhom Louisom Raphaëlom Sakom, koji su sudionicima skupa iz vlastitog iskustva progovorili o posljedicama ISIL-ovih razaranja.

Drugog je dana slijedio blok predavanja posvećen tematici spašavanja arhivsko-građiva u ratnim okolnostima. Vrlo je živopisno bilo predavanje oca dominikanca Najeeba Michaela, koji je svoje poslanje našao ne samo u spašavanju ljudi i rukopisne baštine (njegovom su zaslugom krijumčarskim vještinama spašeni i digitalizirani rukopisi iz iračkoga Mosula, netom prije nego što su taj grad zauzeli džihadisti), nego i u poučavanju djece i studenata o važnosti njihove vlastite povijesti. Patricia Engel (Sveučilište u Kremasu) govorila je o projektu spašavanja iračkoga kulturnog nasljeđa, koji se ostvarivao dvojako: dostavom opreme konzervatorskom laboratoriju Iračke nacionalne knjižnice i arhiva te organizacijom stručnih tečajeva. Ujedno je u svojem drugom predavanju istaknula opasnosti za arhivsko građivo na europskom području (poput poplava, požara, potresa, plijesni i drugog) te je predložila općeniti plan za njegovo očuvanje i spašavanje. István Kenyeres iz Budimpeštanskog gradskog arhiva podijelio je svoje iskustvo stečeno tijekom spašavanja, restauracije i digitalizacije arhivskog građiva arhiva u Beregovu u Ukrajini. Zgrada Arhiva bila je građena s prvobitnom namjenom da služi kao zatvor te se zbog neprikladnog smještaja arhivsko građivo koje se u njoj čuvalo nalazilo u lošim uvjetima. Spašavanje, restauraciju i digitalizaciju građe (katastarske karte) financiralo je mađarsko Ministarstvo vanjskih poslova, a krajnji rezultat rada bile su restaurirane i digitalizirane katastarske karte koje se mogu naći na mrežnim stranicama www.mapire.eu i www.hungaricana.hu te u potpunosti

obnovljenom i novim policama opremljenom spremištu za njihovo čuvanje. Ravnateljica Hrvatskoga državnog arhiva Vlatka Lemić nadovezala se na prethodno predavanje prikazavši ukratko kako je tekla restauracija gradiva vjerskih zajednica koju je vodio Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva.

U drugoj polovici dana, paralelno s radionicama *co:op* projekta, tekla su predavanja Peera Boselia iz Nizozemske, Zbyněka Svitáka iz Češke i Joséa Roche iz Portugala. Radionice *co:op* projekta, u kojem sudjeluje i Hrvatski državni arhiv, odnosile su se na radni paket 3: *Topoteka* i radni paket 4: *Avanture u arhivima*. Alexander Schatek predstavio je novu inačicu *Topoteke* te je ujedno dao smjernice potrebne za uspostavljanje ove *online* platforme. Kolege iz Estonije predstavile su u sklopu radnog paketa *Avanture u arhivima* kratke filmove koje su u tamošnjem arhivu vlastitim mobitelima snimili estonski srednjoškolci. Drugi je dan konferencije zaključen posjetom biskupijskomu i katedralnomu muzeju kao i već tradicionalnom nogometnom utakmicom. Trećeg dana sudionici konferencije imali su priliku posjetiti benediktinsku opatiju Melk i upoznati skrivena blaga njezina muzeja, arhiva i knjižnice pod vodstvom oca Gottfrieda i oca Wilfrieda.

Maja Pajnić